

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy hónapra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
a ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. március 14., kedd

HIRDETESI DIJAK:

Nyitlér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal jókatca 15. szám alatt van. — Keziratoka o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

Wekerle formulája.

A válság titkaiból eddig kiszivárgott hírlélek szerint az képezné a kérdés ütköző pontját, hogy: vajjon gazdasági avagy katonai téren tétessenek-e „engedmények“?

Ugy hírlék, hogy az uralkodó közvetlen a választások után és azok hatása alatt késznek nyilatkozott beleegyezését adni ahhoz, hogy az önálló vámterület létesítéséhez szükséges intézkedések már most megtéteszenek.

Bizonyos oldalról, éppen erre való tekintettel, szemére is vetik a szövetség ellenzék vezetőségének, hogy elhírtelenkedte a dolgot, midőn a király beleegyezésének alkalmát nem ragadta meg arra, hogy kormányt alakítva, a gazdasági függetlenség megvalósítását előkészítse, de ezzel egyidejűleg a parlamenti élet konszolidációját új alapokon biztosítsa.

Nem mondjuk, hogy legalább is látszat szerint, ebben a szemrehányásban nincsen igazság. A gazdasági függetlenség megvalósítása oly nagy jelentőségű lépés volna előre, hogy annak a nemzet anyagi megizmósodásában jelentkező hatása mellett eltörpülne jelentőségben az az inkább csak külső dísz és szín jellegével bíró vivmány, a mit legalább is egyelőre a katonai kérdésben kivivható nemzeti reform jelentene.

Am nem lehet szemet hunyni az előtt sem, hogy a népszellemet, a tömegek lelkét az u. n. katonai kérdés mozgatta meg, ez hozta abba a lendületbe, mely a szabadelvű párturalom bálványát trónusáról ledöntötte és ezzel a magyar politikai élet renesansának útját megnyitotta. Nyilvánvaló tehát, hogyha még nem is tekintjük a katonai reformot tartalmilag nagy jelentőségűnek és abban csak a külső dísz és szín szempontjából látunk fordulatot, még sem tekinthetünk el e reform létesítésének szükségétől, mert ezzel, a történetek után a nép hitének megrendülését, a tömegek bizalmának megcsökkenését hívjuk ki.

És ha teljes őszinteséggel és kellő objektivitással vizsgáljuk a helyzetet, úgy itt kell látnunk a kibontakozásnak azt a nehézségét, mely ma szinte leküzdhetetlennek tűnik fel.

Az uralkodó — úgy mondják — kész vagy legalább is kész volt a gazdasági önállóság előkészítéséhez hozzá járulni, de érthető tartózkodásból és a nyilvánosság előtt talán egészében fel sem tárható szakszempontokból nem járult hozzá olyan változáshoz, mely kifelé a hadsereg egységének megbomlását jelentené. Ez a helyzet egyik oldala.

Az ellenzéki koalíció szintén kénytelen a katonai téren létesítendő nemzeti vivmányok kö-

veteléséhez ragaszkodni, mert ha ezek közvetlen hatása nem is nyilvánvaló és ha a jövő békés fejlődés harmoniájáért hajlandó is volna az engedékenységre, nem járulhat hozzá oly megoldáshoz, mely katonai téren külsőleg mitsem jelentene és így az ez irányban valóban félreérthetetlenül megnyilatkozott népakarat ignorálásával és — mi a magyar faj hegemoniáját biztosító erkölcsi javak vajútaja szempontjából talán még nagyobb jelentőségű — „a non-possumus“ demonstrálása által a magyar nép politikai érettségének kompromitálásával volna egy jelentőségű.

Hol van tehát itt a kibontakozásnak, a békés kiegyenlítés lehetőségének borotva élre állított helyzet megoldásának a lehetősége?!

Legújabbán Wekerle Sándor foglalkozik ezzel a kérdéssel és hír szerint egy formulával kívánja áthidani annak szinte kiegyenlíthetetlen kontrolelsíaját. A formulában, mely az országgyűlés mindkét házának határozata által nyerne külső alakot, kijelentené a törvényhozás egyik faktora, hogy a hadseregben reformokat és pedig a hirdhet kilences-bizottság sokat emlegetett programja keretén tulmenőket kíván megvalósítani és ezek megvalósításától csakis az időszerűség szempontjától áll el.

Mi, akik kezdettől fogva hang-

sulyoztuk a mérséklet álláspontját és mindig kerülendőnek hirdettük a kibontakozás útjaiban azt, amelyik a királyi tekintély és az uralkodó személyisége alászállításának lehetőségéhez vezet, a legteljesebb elismeréssel fogadjuk azt a jóakaratu igyekezetet, mely Wekerle formuláját jellemzi. Tesszük ezt azért, mert hitünk szerint az a formula nem találkozhatik kedvetlenséggel az udvarnál sem és azzal, hogy hangsúlyozza a katonai reformok létesítésének szükségét, mely ingathatlan alapot szolgáltat a jövő törvényhozásának ahhoz a törekvéshez, hogy kedvezőbb időszakban, e reformokat meg is valósítsa. E mellett nem kis jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy e formula elfogadása a jövő politikának intezésére ismét a politikai élet forumának szólítaná Wekerle Sándort, kinek nagy tehetsége, elfogulatlan gondolkodása és főleg gazdasági kérdésekben megbecsülhetetlen szakismerete az erkölcsi megújulás és anyagi megizmósodás feladatai által határolt politikai renesansban alig volna nélkülözhető.

Am e formula elfogadása mellett is hézagot jelentene a katonai reformkérdések megoldásának teljes hátratólása.

Nem . . . ennek nem szabad megtörténnie, mert a néplélek őseréjével előtört nemzeti szellem komoyságának nem sza-

A „NAPLÓ“ tárcája.

Lalla-Ronkh.

— március 13.

(Vig dalmü 2 fölvonásban. Szövegét irták Carré M. és Lukás H. Zenéjét: Széliczen David. Bemutatva a „Kolozsvári Zenekonzervatorium“ házi színpadán, folyó hó 11. és 12-én. Farkas Ödön vezényelte és Sándor Erzsé k. a. zeneakadémiai növendék közreműködésével.)

Csendben, minden reklám nélkül valódi művészi esemény játszódott le Kolozsvárt az utóbbi 2 nap alatt. Némely ténynt nem az önmagában rejlő fontosság, mint inkább azon körülmények avatnak nagyjelentőségű eseménnyé, amelyek között létrejött.

Ily eseményszámba megy Farkas Ödön, konzervatoriumunk genialis igazgatójának azon vállalkozása, hogy Kolozsvári operát ad elő.

Egy opera-előadáshoz három tényező szükséges.

Helyiség, közreműködők és — közönség.

Csak ha ezen három körülményt helyi viszonyainkhoz mérten méltatjuk, ítéltjük meg a vállalkozás merészességét, a siker soha sem remélt nagyságát.

Míg más — még a legkisebb nemzeteknél is művészetek — mint a nép erkölcsi nevelésének elsőragu tényezői a legmesszebbmenő állami segélyezésben részesülnek, azoknak ápolása a legfontosabb népnevelési feladatok közé tartozik, addig nálunk e tekintetben még teljes középkori viszonyok uralkodnak. Azaz, hogy mégsem egészen középkori! Mert ma már belátják, hogy a művész istentől megáldott kiváló ember, nem nézik többé kóklereknek — csak egyszerűen nem törődnek vele. Boldoguljon ahogy tud.

Nem látják be az intéző körök,

hogy nemzeti szégyen, hogy az ország második városában, az ország második konzervatoriuma megfelelő anyagi segély nélkül oly helységben kénytelen szorongani, mely majdnem kizár minden művészi vállalkozást.

Hanem hát, jó órában mondva, arra való az intézők találatkónysága, hogy ott, a hol legnagyobb a szükség, ott legyen legközelebb a segítség is.

Farkas Ödön föltette magában, hogy Kolozsvár közönségét művészi élvezetben fogja részesíteni. A mit pedig ő föltesz magában, azt ki is viszi, török-szakad.

Nem volt színpad, hát csinált. Megfestette ő maga az előfüggönyt, a díszleteket. Közreműködőkül pedig ama dilettansokat kereste ki, kik egy csapásra meghódították a közönséget. Egyszóval eltüntetett minden akadályt.

Az ezuttal bemutatott opera meséjét röviden a következőkben adjuk:

A dalmü első fölvonása a Kazsmir völgyében játszik. Lall-Roukh, delhi királyleány, Mirzával komornájával s Baskir kádival uton van Samarcaud felé, melynek királya őt jegyesévé tette s most a menyegzőt megülni készül. Am Lalla-Roukh még nem ösmeri jövődöbeli férjét s azon töpreng, hogyan bujhama ki e házasság alól, annál is inkább, mert utközben egy közönséges dalnok iránt gyuladt szerelemre. Most is hallotta itt a Kazsmir völgyében a dalnok epedő dalát s kész inkább mindenről, rangjáról, fényes jövőjéről lemondani, de szerelmest nem hagyja el. A dalnok, ki inkognitóban kíséri, természetesen maga a király, ki, mint ösmeretes szegény dalnok akarja jövődöbelije szívét megnyerni, a mi sikerü-

bad kompromitáltatnia. Nem szabad a jövő előtt bizonyítékot szolgáltatni arra, hogy a magyar nép gyakorlatilag megvalósíthatatlan kívánsága felállításával belelovaltatni engedte magát egy oly helyzetbe, melyből csak két úton lehetséges a kibontakozás: vagy az uralkodó személyes nimbuszának megtépásásával vagy a népakarat józanságának kompromitációjával s így az akarat tartalmát képező követelések teljes letörésével.

Tovább kell menni tehát a formulánál és meg kell valósítani gyakorlatilag legalább valamit abból, ami a néplelékek követeléseként jelentkezett.

És itt visszatérünk a kilences bizottság programjához. Hogy van az, hogy ez a leakudott program csak egyes részeiben nyert idáig megvalósítást, nagyjában azonban még csak el sem ért azon stádiumig, a hol már nemcsak mint priviu desiderium, de mint a politikai élet realis feladata szerepel?

Mert ez a program annak idején megnyerte a legfőbb hadur hozzájárulását is, de — mint helyesen mondotta volt egy képviselő — eddig csak azon részeiben jutott idáig a megvalósítás küszöbéig, melyek közvetlen hatása csak a nép terheinek fokozásában jelentkezett.

Ha tehát azok a sokat emlegetett katonai szempontok nem engedik meg a nemzeti követelmények **mindenikének** gyakorlati megvalósítását: akkor a kibontakozás útját csakis azzal lehet egyengetni, ha megvalósítják bár azt, a mit

u. n. legmagasabb helyen is megvalósíthatónak ismertek el.

Mert a megvalósítás további halogatása csak növelni alkalmas a bizalmatlanságot ama jóakarát irányában, melyet mint a legfőbb hadur magatartásában a nemzettel szemben most is megnyilatkozó bizonyos emfázissal fedeztek fel.

Lássuk tehát ennek a jóakaratra névelés megvalósítását, el nem vitatható, el nem homályosítható jeleit. És ha látni fogjuk s garanciául tekinthetjük annak, hogy a továbbhaladás lehetőségét nem zárják el: úgy, *de csakis úgy*, meglehet elégednünk Wekerle formulájával, mely ilyen előzmények után a nemzet jogának és a jövő haladásnak kétségbe vonhatlan biztosítéka lesz, míg ezek nélkül csak üres biztatás és értéktelen sallang jellegét hordja magán.

— **A király jobbkeze.** Nincsen annyi kilométermutató a budapest-marcheggi vonal mentén, ahány legenda lassanként odafonódik a magyar politikuskok bécsi bucsujárásához. Ahány ment, ahány jött, mind hozott magával valami pikáns históriát, amelynek számai benyulnak a komor, rengeteg Burg valamelyik kis tapétaajtáján keresztül egészen a háromablakos, csipkefüggönyös szobáig, melyben nehéz gondok között tanakodik a tanácsadóival a magyar király. Hogy ez a legenda-kör egészen stilszerű legyen, csak a jövőendő krónikása beszélhet róla, mert ma még alig lehet hozzászólni. Egy apró történetet azonban elmondhatni, mielőtt megkapja a történelmi patináját. Egy olyan politikai kihallgatásán történt, aki valamikor sürü vendége volt a Burgnak, de később egész másfelé kanyarodott el az útja. A kuruc vértű, öreg legény keményen kiegyensúlyozott derékkal lépett be a király

dolgozószobájába ajtaján (elmond mindent, a mi a szíven fekszik!), de az ablakon besütő napfény és küssé az izgalom is megkápráztatja a szemét s mire észreverte volna, megbojlott és szép csendesen végigterült a szőnyegen. A felséges ur megdöbbenve ugrott hozzá, a jobb kezét nyújtotta feléje, de a képviselő ekkor már talpra is pattant. Kissé sápadtan, rángatózó ajakkal, de erősen szembe nézve a királlyal, mondta csendes hangon:

— Látja felséged, így fekszik a lába előtt egész Magyarország is... Ha felséged ennek a hűséges népnek is oda nyújtana segítségül a kezét, hogy tappra állhasson...

A király meglepetten elmosolygott, de a jobb kezét még mindig nem nyújtotta a felé a hűséges nép felé...

A politikai válság.

Mondják, hogy Wekerle; mondják hogy Polónyi — mondják, hogy ketten együtt taálták meg a helyzet nyitját. Ebben a nagy zürzavarban, ebben az örökös titokhalmozásban, a honmentési munkák mostani nagy áradatában nehéz a történelmi igazságot csak úgy egyszerűen kihazmozni és még sokáig bajos lesz kétségbevonhatlanul megállapítani, hogy Wekerlét, avagy Polónyit illeti-e az érdem a „nesze semmi, fogd meg jól“ elmélet egy új változatának feltalálásában.

Előre is hajlandó vagyok a pálmát Wekerlének odaitélni, ő régi mestere a csillogó szónak; a csak hosszú idő múltán, talán csak emberöltők után bevalóható ígérek adásának; a nemzeti színben tündöklő szappanbuborékok gyártásának.

Elveszett a hat szürke ökrök és a gazda végrendekezik. Ha a hat szürke ökröt megtalálják, a fiamé; ha nem találják meg, a barátoké.

Wekerle terve az, hogy a kép-

viselőház formális határozatot hozzon, melyben kijelenti, hogy Magyarország igénye jogainak megvalósítására különösen a katonai kérdésekben örökre el van ismervé, de az ellenzéki szövetség e jogok megvalósításához egyelőre nem ragaszkodik.

Méltóztatik első látásra vagy halásra felismerni az elveszett szürke ökrök elméletét. Ha gyakorlatban szó van a magyar vezényleti nyelvről, akkor felségjog, de ha a megvalósításról lemondunk, akkor elméletileg fentartott országos igény.

Ehez most már méltóztatnék azt is hozzászámítani, hogy Wekerle nem rajong a külön vámterületért sem és ezt is valami formula segítségével elodázza: akkor rögtön ott vagyunk, ahol a mádi hitsorsos, melyet formulákkal és ígérekkel felcícomáznak, hogy a fentartásában közreműködni akaró embereknek kifogásuk legyen elveik feifüggesztésére, de amely lényegben semmit sem változik.

Régen kitanultuk azt, hogy mit érnek az ígérek és az elvi határozatok, de még a császár sajátkezűleg aláírt rendeletei és a törvények is, ha azonnal nem lépnek életbe. Még 1868-ban bocsátott ki a császár mint legfőbb hadur egy rendeletet, mely szerint a magyar tiszteket magyar ezredékbe kell besorozni és hazahelyezni és 1904-ben vívmányként adták be nekünk, hogy majd valamikor hazahelyezik a magyar tiszteket — ha ezt az illetők egyenként fogják kérni, a mit azonban nem tanácsos megtenniök. Az 1899. évi XXX törvénycikk szerint ma már volna önálló vámterületünk és még sincs; külföldi kereskedelmi szerződések iránt az autonóm vámtarifa nélkül nem szabad tárgyalni és dacára annak, hogy

is neki s a dolog boldog házassággal végződik. Epizód-szerepe van a komornának Mirzának, ki furfangosan elősegíti a királyleány találkát a dalmokkal s a kádinak, ki mint unője kísérelője viszont megakadályozni igyekszik ezt. Végre azonban ő is elnyeri a komorna kezét.

Ehhez a romantikus szöveghez írta meg a franciák zseniális dalköltője: *Szélvezén* Dávid a hangulathoz teljesen hozzá simuló, szívből jött, szíveknek szóló klasszikus muzsikáját.

A dalmü két felvonása, a nyitányon kívül 14 (ezek között 2 kettős, 1 hármas és 1 ötös) önálló zenei számra van tagolva, melyeket rövidebb próza köt. egymással össze.

Magánszereplők: Nurreddin (Székelyhidu Ferenc) tenor, Lalla-Roukh (Benedek Ida) szoprán, Mirza (Sándorn Erzsébet) soubrette, Baskis (Ferenczi Zsiga) baryton-bouffo, Bakbara (Pollák Vilmos) basszus és kabaol (Koller János) basszus.

Karok: Udvarhölgyek (Benel Ibolyka, Bador Vilma, Farkas Ilona,

Szegedi Lenke, Somodi Ila, Szőlősi Ilona, Törös Marcsa, Treer Margit, Veress Ilka, Veres Margit és Wolfsohn Ida) Rabszolgák (báró Apor István, Boga Ubald, Csiky Leo, Hudolin Ferenc, Hudolin Lajos és Zudor Elek.)

A nyitányt a kürtök és fafuvók vezetik be egy 12 ftemes Andantéval, melyet aztán a teljes zenekar, tompított vonósokkal vesz át s egy játszi Allegroval (e-moll, később e-dur) zár be.

Az első felvonás kimagaslóbb részei:

A gyönyörűen fölépített bevezető női kar, Salla-Roukh belépője („Ha a homály beállott“), a Baskir mesteri pajzánsággal megírt kupléja („No csak ügyesen“) mely a hatást egyik este sem téveszté el, a női kar (énekes tánc, zene, hamisítatlan keleti motívumokból szöve), a remek kidolgozású kvartett, mit később a vegyeskar kísér, Nurreddin kedves zenéjü románca (a-moll, 3/4) majd Mirza kupléja („Ha nem tud lenni bájoló“) melynek két strófájával a közönség eltelni nem tudott s mind a három estén frene-

tikus tapsokkal megújráztatta. Rendkívüli hatással zárja be az első fölvonást a Lalla Roukh és Nuredin kettőse, majd Nurreddin balladája s a rendkívüli nehézségü finále, melyben az összes szereplők részt vesznek s Mirza magas C je fejez be.

A 2-ik fölvonás 9 önálló zenei számból áll. Mindjárt az elején megragad szépségével Lalla-Roukh dala (Andante 3/4 E-dur).

„Oh bájos éj, hová tűnél el,
Te boldog éj hová oly hamar“

A dal szépségeit Benedek Ida k. a. tömör, egyenes és jól iskolázott magas szopránjával kellőleg és tapsok között juttatta érvényre. Az ezt követő kettőssel Benedek és Sándorn Erzsébet k. a.-ok ritka hatást értek el. Egyaránt megérdemelt tapsok jutalmazták a fölvonás többi számaint is, ezek között főleg a Baskir kupléját („Azt hittem, hogy teljesítve...“), Nurreddin barcarol-ját, mint behizelgő, könnyed tenorjával Székelyhidu ur adott elő a színpalak mögött („Oh kedves lányka, szerelmesem“), — a Baskir és Nurreddin „duo-bouffe“-ját, s a Nouredin tetszetős romancát.

Általánosságban a dalmü klaszszikus szépségü, dacára a betanítással járó rendkívüli nehézségeknek, mindenütt érvényesülnek, csakis — ha már a fényoldalok mellett az egyetlen árnyoldalt is köteleesszerszerűen fölemlítjük — a zenekar hiányos, jobban mondva hézagosa volta hagyott fóna kívánni valót, a fuvók hiánya több helyen érzett, ezt a vonósok pótolni nem tudhatták. Am, a mi lehetetlen — az lehetetlen. A terem jó részét a meglepetésszerűleg ügyesen föllállított színpad foglalta el; a közönség számára mindössze 11 sor ülőhely volt; mi maradtott tehát egy orkeszterre, hoi a karmesteren és sugón kívül 14 vonós és 4 fuvós játszott!

Azok után pedig a miket fennebb a dalmü előadásáról elmondottunk, befejezzük referadánkat a *Farkas Ödön* dicsőítésével.

Hát hiszen ördögösséget nem produkált Farkas ur. Lehetetlenséget sem csinált. — De megcsinálta mindazt, a mit egy istentől megáldott zseni, tudásával, legyőzhetlen akarat-erejével, hihetetlen kitarásá-

autonom vámtarifa nincs, nemcsak tárgyaknak külföldi szerződések iránt hanem azokat meg is kötik. Magyarország rendelettel kormányozni nem szabad és az országgyűlés utólag szankcionálta a kormány törvényszegését, melylyel törvény helyett rendeletet bocsátott ki stb. stb.

Császári és apostoli királyi legfőbb haduri rendelet, tételes és alaptörvények nem érnek semmit, valahányszor Ausztriához való viszonylatunkról van szó és Wekerle szappant uborékai érnének valamit? Nem él ez országban senki, a ki ezt komolyan elhagyja. Egynek kellene hinnie, Wekerle Sándornak, de ez meg sokkal okosabb ember, sem hogy elhagyja.

Hanem egy keserves tanulság mégis van ebben a honmentési kísérletben: aki Magyarországon felsőbb bizalomból kormányra akar jutni, annak első sorban ki kell eszelnie, hogy lehessen az országot becsapni. Aki egyenes uton jár és azt a balga felfogást táplálja, hogy a népek is szava volna saját sorsa intézésében; az felsőbb bizalomra és megbízásra nem számíthat, az mehet Terebesre vagy Dánosra új Cincinnátusnak, de Budára miniszterelnöknek — nem.

Benn vagyok ma a régi példák alkalmazásában: ime még egy:

1867-ben megtalálták és kijavították a 48-as kést olyformán, hogy új pengét tettek a régi nyélbe. Azóta lekopott a nyél és most 1905-ben új nyelet akarnak csinálni s most akadjon emletr vagy párt, mely azt higgye, hogy ez a bicska, melynek pengéje 1867-ben, nyele 1905-ben készült, hamisítatlan 1848-as gyártmány.

Ennek az irányzatnak sem a

val, lankadást nem tűrő és nem ösmerő buzgalomával létre hozhat. — Színpadot varázsoit egy zenekari hangversenyre és alkalmatlan kis terembe, erre a színpadot va ázsolt négy előadó művészt, egy női kart (csupa bájos jelenségek) úde friss képzett hang-anyaggal, egy ép oly jól szervezett s betanított férfi-kart s elsőrangú dílettánsokból álló zenekart. A nézőtérre pedig oda varázsolta Kolozsvár közönségéből azokat, a kik boldogok lehetnek valamelyik estére jegyhez jutni s áhítatos csöndben alig felejtethő két órát művészi gyönyörökben eltölteni.

Még egyet! Minő végtelen kár, hogy az a Sándor Erzsébet k. a. nem Kolozsváron lakik s hogy a honnapi nappal letelik szabadsága. — Vajjon azt is meg tudná-e Farkas Ödön ur csinálni, hogy még egy néhány előadásra újra lejöjjön a kissasszony? Kérve kérjük azoknak a szerencsétlen halandóknak a nevében, kik ez alatt nem tudtak belépő jegyhez jutni.

Ezt a zenei „esemény“-t alig lehetne elégszer ismételni.

Marcato.

szövetkezett ellenzék, sem a függetlenségi és 48-as párt nem fog felülni. Már csak jobb a passzív rezisztencia kipróbált módszere és jobb a felirati terv, mint a megalakulás és meghátrálás üres szövegek és kongó ígéretek árán.

A posvány.

— márc. 13.

Nagyérdekű és élénk feltűnést keltő vezetőcikk jelent meg e címen a P. H. legújabb számában. A cikk nyíltan kifejezi elégedetlenségét az ellenzéki vezérbizottság ama túl diplomatikusan eljárásával szemben, melylyel az a nyilvánosság elől ugyszólván teljesen elzárkózik és minden mozgalmat, mint cirkulussait vezetőt leparancsol.

Ha kissé talán túlszigorúnak is tartjuk a P. H. kritikáját, e égtétellel jegyezzük fel azt, mert lapunk volt az első, mely nyíltan hirdette, hogy az ellenzéki többség vezetőségének feladatát nem szabad e mameluk erejének kultiválásában és ápolásában keresnie. Ebből a szempontból különösen helyén van a „kiartás“, „türelem“ és mi várhatunk jelszavaival takaródzó diplomatiázás kritikája.

Azt még értjük, hogyha a vezérbizottság működésében bizonyos diszkrecióval jár el és a nyilvánossággal némi elzárkózottságot tanusít.

Még az így megjár, hogy a parlamentben a külön pártok, csoportok és egyének mozgási szabadságát bizonyos korlátok közé veti. Ellenben túrhetetlen az a kicsinylés, lenézés és leckéztetés, melylyel a vezérbizottság, helyesebben egy annak tekintélyével takaródzó és annak frakkjába kapaszkodó ujság minden olyan nyilatkozatot stigmatizál, mely a jövőre valamelyes, a vezérbizottság avagy a t. redactió gondolatokörén túljáró prognoszt mer felállítani. Nekünk nincs kifogásunk az elien, hogyha a koalíció vezérbizottsága nem teszi közzé az ő programját, lehetnek erre tiszteletreméltó okai. De az már nem tiszteletreméltó, hogy ha a vezérbizottság megakar tiltani, guzsba akar kötni minden véleményt, amely előzetesen sem nyeri meg tőle a sanktio pecsétjét.

Egyébként úgy tetszik nekünk, hogy ezt nem is a koalíció vezérbizottsága teszi, hanem teszi ez a bizonyos ujság, mely e véleménynyilvánítás és irányítás jogát a maga részére véli kiszajátíthatni.

Pedig hát a „Magyarország“ még nem Magyar rszág. Ezt ajánljuk szíves figyelmébe Holló urnak és társainak.

A központ befolyásának tultengése miatt már a választások alatt lett volna okunk panaszkodni. Magasabb szempontokra való figyelemmel azonban tartozkodtunk ettől és még utólag is mérsékeljük a kritikát, noha egyes, a képviselő házba győzelemmel bevonult „köz-

ponti hivatalos jelölt“ urak egyénisége azt nagyon is provokálta.

Am azzal, hogy erre a provokációra nem reagáltunk, ki is merítettük a türelem egész mértékét. És azt a kicsénylő, lenéző pökhendi hangot, melylyel a Holló ur lapja egyes jóhiszemű, őnzetlen és tisztességes (bár „központilag“ esetleg nem szabadalmazott) politikusok megnyilatkozásáról beszél, mint ezt legutóbb Fáy Béla röpiratával szemben is tette, nem fogjuk tűrni. Követeljük a tisztességes alakban megnyilatkozó és jóhiszeműségére nézve kétségtelen politikai vélemények respektálását, mert tudtunk szerint a politikai bölcsesség és tudás internációt nem Magyarország képviseli, jóhiszeműségét és tisztességét pedig éppen nem.

Egy „felszámoló“ szövetkezet bajai.

Kolozsvár, márc. 13.

Elmult két éve annak, hogy Benigni Samu, a kolozsvári iparos hitelszövetkezet sok éven át volt nagyhatalmu igazgatója meghalt. Elhalálása után kiderült, hogy a szövetkezet vezetésében nagymérvű rendeltenségek fordultak elő és ezekre való tekintettel a szövetkezet közgyűlése kimondotta a szövetkezet felszámolását.

Csakis a kolozsvári speciális viszonyok között találjuk, hogy ez a dolog annak idején szélesebb körben nem vetett hullámokat. A felszámolást kimondó határozat azonban így is visszahatást provokált, mert annak azon ágát, mely a 300 ezer korona körül járó deficit eltüntetésére a szövetkezet alkalmazottjainak nyugdíj alapját is „elkobozta“, egyik érdekelt alkalmazott a törvényszéknél mint kereskedelmi bíróságnál perrel támadta meg és kérte annak megsemmisítését.

Nagyobb visszatetszést keltett azonban a „felszámoló“ működése, melyet enyhén szólva „ideg elzárkózottság“ jellemez. Ez az elzárkózottság annyira ment, hogy a t. felszámoló két éven át sem közgyűlést nem tartottak, sem a törvényben előírt jelentéseket nem terjesztették be a törvényszékhez. Ezért a törvényszék meg is fenyegette a t. felszámolókat (kik között két jóétvágyú ügyvéd is van) egy néhány száz korona bírsággal, ok aztán a fenyegetés hatása alatt terjesztették be a törvényszékhez (most is fogyatékos alakban) a vagyonszerűletet.

A mult hét péntekére közgyűlést hívtak össze a felszámoló, de az összehívást az alapszabályok ignorálásával olyan pongyola módon eszközölték, hogy egyik jelen levő részvényes tiltakozott a közgyűlés megtartása ellen mihez képest új közgyűlés lesz összehívandó.

Szomorúan érdekes, de egyben sok irányban jellemző dolog, hogy a felszámoló a szövetkezetnek három volt ügyvédjét, kik tekintélyes összegű munkadíj követelésekkel voltak érdekelve, azzal, hogy a követeléseik kifizetését megtagadta, perre kényszerítette s ezzel a felszámolásban érdekelt részvényesek és más hitelezők érdekeit kellelten huza-vonának tette ki és esetleg elkerülhető költségekkel terhelte az elszámolásra váró tömeget.

Annál furcsább ez a „szűkkeblűség“, mert — mint fent is említett-

tük — a felszámoló között két ügyvéd is van a kikre nézve nemcsak a kollegialitás tekintete, de az a delikált szempont is kötelességgé tette ennek lehető megelőzését, hogy ok a felszámoló tiszt betöltésével nem épen utolsó üzletet csináltak.

Két felszámoló ezek miatt a kalamitások miatt le is akart mondani tisztéről, de idáig nem volt reá kellő alkalom, mert mint fennebb említettük, a felszámoló bizottság nem hívta össze a közgyűlést, melynek a lemondás bejelentendő lett volna.

Március 15.

Készülődések az ünnepélyre.

Kolozsvár, 1905. márc. 11.

Közeleg a szabadság születésének ötvenhenedik évfordulója, amely az idén sokkal nagyobb jelentőséget nyer a nemzeti akaratnak ama fényes és hatalmas megnyilatkozása által, amely a régi rendszer kapzsi és koncleső mameluk seregét eisöpörte a nemzeti boldogulás útjából. A 48-as eszmék megújodva támadtak föl a magyar nép lelkében s az idei március 15-ének megünneplése mintegy diadalünnepe lesz ama halhatatlan eszméknek, a melyek március idusán születtek.

Az ünnepség előkészületeiről ma a következő újabb tudósításokat kaptuk:

Az agghonvédek.

A 48-as honvédek egylete, a Redoute-ban d. u. 3 órakor megtartandó március 15-iki ünnepélyen tiszteletileg fog megjelenni, melyre a bajtársak meghívotnak. Gyülekezés a Redoute előtt fél 3 órakor. Az elnökség.

Közvacsora.

A Kolozsvári Március 15-iki Állandó Bizottság kimondván, hogy a folyó évi március 15-iki ünnepi közvacsorát este 8 órakor a New-York szálloda földszinti éttermében maga rendezi: tisztelettel felkérem a bizottság tagjait, hogy a közvacsorán megjelenni s ismerőseik körében is toborzani sziveskedjenek. Kolozsvár, 1905. március hó 13-án. Sándor József elnök.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári műhelyének „Összhang“ önképző-, dal- és zeneegylet dalkarának műsora a kolozsvári márc. 15-ikén a New-York szállodában rendezendő közvacsorán: 1. Erkel: „Hymnus“. 2. Gaál Ferenc: „Szent hamvak.“ (Összkar az 1905. évben Szombathelyen rendezendő országos dalárversenyen). 3. Hoppe: „Népdal egyveleg.“ 4. Szentirmai: „Kossuth sirja.“ 5. Goll: „Kurucz dalok.“ 6. Dr. Horváth: „Népdal egyveleg.“ 7. Egressy-Farkas: „Szózat.“

Földész-dalkar.

A hidelvei földész dalkar a Rudolf-uti ev. ref. iskolában folyó hó 15-én d. u. 5 órakor hazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral. 1. Hymnus, éneklő a dalkar. 2. Nemzeti dal, szavalja legifj. Bányai

József dalkari tag. 3. Beszéd, tartja Bokor Sándor ev. ref. lelkész. 4. Honfi dal, éneklé a dalkar. 5. Rab, szavalja Molnár Károly dalkari tag. 6. Riadó, szavalja ifj. Illyés Márton dalkari tag. 7. Nemzeti Ima, éneklé a dalkar. 8. Élet vagy halál, szavalja legifj. Bányai József dalkari tag. 9. Négy nap dörgött az ágyu, szavalja Bálint György dalkari tag. 10. Néphymnus, éneklé a dalkar. 11. Március 15-én, szavalja Molnár Károly dalkari tag. 12. Szózat, éneklé a dalkar.

*

Bánffyahunyadon.

Bánffyahunyadon — mint tudósítónk jelenti — az idén az eddigénél nagyobb fényvel ünneplik meg nemzeti szabadságunk megújulásának örök emlékeztető nagy napját. A szépnek ígérkező ünnepség 3 részből fog állani. Reggel 9 órakor az állami iskolák tartanak ünnepélyt a tanuló ifjúság részére, de bizonyára a nagyközönség érdeklődése mellett. Az ünnepség második része a ref. templomban lesz, ahol Ignác Károly lelkész ünnepi beszédet tart és az Emke dalkör a Hymnuszt fogja énekelni. Ez a dalárda közreműködik azon az ünnepélyen is, a melyet — mint a hazafias megemlékezés harmadik részét — a város főterén tartanak meg. Másik nemzeti dalunkat: a Szózatot, meg még két hazafias dalt fog ott előadni. Ezekon kívül a „Talpra magyar!“, egy ünnepi szónoklat és még egy alkalmi versszavaltat fogja hirdetni és felfrissíteni a nagy eszméket, a melyeket e nap szent emlékeztetésében kell a nemzetnek őriznie. Szó van még arról is, hogy a nap méltó betetőzésül este hazafias irányu hangversenyt rendezzenek, a melyet táncmulatság követne. Amannak műsora azonban még nincs megállapítva.

Nagyenyeden.

Március 15-ikét Nagyenyeden az idén is valamennyi tanintézetben megünneplik. A kollégiumi ifjúság az 1604. márc. 16-iki pusztulás emlékére a sétatéren rendez ünnepélyt. A város lakosságának ünnepélyét az állandó bizottság rendezi. Március 15-én este pártkülömbőség nélküli vacsora lesz.

Székeiyudvarhely.

Székeiyudvarhelyt a márciusi nagy napok emlékére több ünnepélyt rendeznek. A „Székely Dalegylet“ az agyagfalvi székely emlékoszlop javára rendez érdekes ünnepélyt. Ugyancsak nagyszabásu ünnepélyeket rendeznek az állami főreáliskola és a róm. kath. főgymnázium „Baróthi Szabó Dávid“ önképzőköre, valamint az állami ipari szakiskola.

Kézdivásárhely.

Mint tudósítónk jelenti, Kézdivásárhely hazafias polgársága március 15-ikét méltó fényvel fogja megünnepelni. Az ünnepélyen Szabó Jenő református pap mond alkalmi beszédét.

A kolozsvári március 15-iki állandó bizottság a következő falragaszon adja tudtul az ünnepély sorrendjét:

Magyarország időrendileg első és legrégebb március 15-iki állandó bizottsága, egyesülve más rokon testületekkel és szervezetekkel

az 1848. évi márciusi eszmék ápolására és fejlesztésére

1905.

Március 15-én

az „Unió“-t is megörökítő kolozsvári „Szabadság-szobor“ javára a 33-ik nemzeti ünnepet rendezi.

A hazafias ünnep sorrendje:

I. Március 14-én este 8 órakor az egyetemi ifjúság térzeneje, az „Összhang“ vasuti dal- és zenekarral, a Máttyás király-téren.

II. Március 15-én d. e. 11 órakor az egyetemi ifjúság ünnepe.

A) A Máttyás király-szobor előtt: 1. Hymnus. Csikay György zenekara által. 2. Nemzeti ima Előadja: a Hidelvei földész-énekkar. 3. Talpra magyar! Petőfi Sándortól. Szavalja Ursinyi Endre j. h. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: Pólya Antal b. h., egyetemi kör elnök. 5. Szózat. Éneklé: a Polgári Dalegylet. 6. Szavaltat. Kacsó Lajos e. h.-tól. 7. Rákóczi-induló. Csikay György zenekara által.

B) A Petőfi emléktábla előtt: 1. Hymnus. Éneklé: a Hidelvei földész-énekkar. 2. Talpra magyar! Szavalja: Fábián Tibor j. h. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Daragus András j. h., a jogász segítő-egylet elnöke. 4. Előre! Tóth Kálmántól. Szavalja: Schreiber Ottó j. h. 5. Záró-ének. Az e. ifjúság gyülekezőhelye az e. kör előtt (Kossuth L. utca 10.) d. e. fél 11 órakor.

III. Márc. 15-én d. a. 3 órakor a Vigadó nagytermében a márc. 15-iki állandó bizottság ünnepe.

1. Hymnus. Balogh Jancsi zenekara által. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Sándor József. 3. Szabadság dal. Huber Károlytól, éneklé a Kolozsvári Dalkör. 4. Emlék-beszéd, tartja dr. Haller Károly főrendih. tag, minisz. tan., e. tanár. 5. Talpra magyar! Petőfi Sándortól, szavalja: Abrudányi Ede j. h. 6. a) Megállók a kaputoknál, (Kuruc nóta.) Szabados Bélától. b) Magyar népdalok, éneklé Vikol Rózsika zenekisérettel. 7. Rákóczi-induló. Goll Jánostól, éneklé a Polgári Dalegylet. 8. Hódító nyelv. Irta: Ábrányi Emil, szavalja: Boros Ella. 9. Nemzeti ima. Bartaitól, éneklé Zsigmond Ferenc rf énekvezér zenekisérettel. 10. Vitézi ének Rákóciról. Irta Száva Gyula. Szavalja Réffy Lajos j. h. 11. Szózat. Balogh J. zenekara által.

IV. Márc. 15-én este 8 órakor ünnepi közvacsora a New-York földszinti éttermében: 1. Március 15-iki bizottság őseredeti Kossuth-serlegével ünnepi köszöntőt tart: dr. Kecskeméthy István ref. theol. tanár. 2. Közreműködik az „Összhang“ vasuti dal- és zene-egylet. A közvacsorát a márc. 15-iki bizottság rendezi. — Részt vehetnek azok nők és férfiak egyaránt. Étkezés étlap szerint. — Az estélyen Balogh Jancsi zenekara játszik.

Helyárok a Vigadóban: Elsőrendű ülőhelyek 2 K., másodrendű

ülőhelyek, ablak és karzat 1 K., ülőhelyek 40 fill., ifjúsági jegyek tettség szerint. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s a tiszta jövedelem az Uniót is megörökítő kolozsvári Szabadság-szoborra fordítatik. — Jegyek válthatók Bittó R., Püspöky Miklós üzletében és Ferency Gyula pénztárosnál (Mezőgazdasági-bank), délután a Vigadóban.

Kolozsvári Márc. 15-iki állandó bizottság nevében:

Sándor József,
elnök.

A háboru.

Kuropatkin fölmentési kérelme.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 13.

Pétervári lapok jelentik: Kuropatkin táviratilag kérte a cárt, hogy mentse fel a mandzsuri hadsereg parancsnoksága alól, minthogy testi- leg és szellemileg fáradtnak érzi magát. Szuchonlinow tábornok, Dragomirov egyik tanítványa késznek nyilatkozott, hogy a mandzsuri hadak fölött a parancsnokságot ama föltétel alatt veszi át, ha Nikolai Nikolajevics nagyherceget generalisszimussá nevezik ki. Hírlik továbbá, hogy a 21. és 33. hadtestet mozgósítani fogják.

Kuropatkin visszavonulása.

Budapest, március 13.

A Reuter-ügynökségnek Kuroki főhadiszállásán lévő tudósítója jelenti 10-éről Fuzanon át: Kuropatkin tábornok Mukdenben hadserege visszavonulása közben a japánokat távol tudta tartani a vasutól. A Sahótól való visszavonulás igen jól ment végbe. A folyótól északra lévő dombok védőfalat alkottak, a mely mögött az oroszok zavartalanul vonulhattak vissza. Most, a midőn az összes orosz haderő a Hunhótól északra van, úgy látszik, mintha Kuropatkin elkerülte volna a körülzáratás veszedelmét. Balzsármányának összes ágyuit és szepterit megmentette, azért mégis sikerült a japánoknak néhány orosz elfogni. Majdnem valamennyi a Saho felől jövő japán csapat átkelt tegnap a Hunhon. Ma áttörték az orosz vonalat Mukdentől mintegy tíz mértföldnyire keletre és így Kuropatkin haderőit két részre vágta. A közepén lévő japán hadsereg egy része most előrevonult Fusuntól északkelet felé. Az oroszok a japánokat délen a sinpármentén tartják vissza. A visszavonulás egyedül való útja egy nem egészen hat mértföldnyi széles rét a vasut és a most elvágott országút között.

Az oroszok és a khinai fő-kormányzó.

Budapest, márc. 13.

A Daily Telegraph jelenti Tokióból tegnaptól: Az oroszok a mukdeni khinai fő-kormányzót erőszakkal magukkal vitték, mert gyanakodtak, hogy a japánok érdekében tevő-

kenykedik. A japán seregek közül az utolsó ütközetben a legnagyobb veszteség Oku tábornokot érte. Oku körülbelül 15.000 embert vesztett. A sebesültek között vannak Majandan és Imbasi vezérőrnagyok.

Bevonulás Mukdenbe.

Budapest, márc. 13.

A Reuter-ügynökségnek Oku főhadiszállásán lévő tudósítója jelenti 11-éről: Oku és törzskara délután vonultak be Mukdenbe. Hadserege csak 800 sebesült orosz és 300 japán sebesültet talált az orosz kórházakban. Az oroszok visszavonulásakor a khinaiak felgyújtották a kórházakat és egyéb épületeket.

Az oroszok üldözése.

Budapest, márc. 13.

Az orosz seregek üldözését folytatják. Azt hiszik, hogy új küzdelem lesz Tienlin közelében, ahol az oroszok megkísérik majd a japánok gyors előrevonulásának feltartását. A japánok Tienlinnél állanak. Az oroszok szemléatomást fáradtak és rendetlenségben vannak. — Hír szerint kevés az élelmi- és lövészerük.

A japánok zsákmánya.

Budapest, márc. 13.

Oyama marsall jelenti 12-ről: Az oroszok 25.000 elesettet hagytak hátra. Zsákmányoltunk két zászlót mintegy 60 ágyut, 60.000 fegyvert 150 lövészeres kocsit, 200.000 tüzezségi löveget, 25 millió fegyvertöltet, 25.000 koku gabonát, 50.000 koku takarmányt, 45 mértföldnyi tábor sint, 2000 lovat, 22 kocsit térképpel, 1000 szekér ruhát, 700.000 tonna tüzelő szert, 600.000 tonna szénát, sok marhát, sátozt, szerszámot, drótot, táviróru-dat, ágyat stb.

Budapest, márc. 13.

Az orosz csapatok közelednek a japán hadállásokhoz. A japánok részben már Tienlin alatt állanak részben pedig Mukdenből észak felé vonulnak lassanként előre.

Emke.

— Igazgató választmány ülése. —

Kolozsvár, március 13.

Az Emke igazgató-választmánya tegnap (vasárnap) délután 3 órakor a városházán tartotta havi rendes ülését. Jelen voltak: Bartók György dr., D. Deák József, br. Feilitzsch Arthur, Fekete Gábor directórium és választmányi tag, Fekete Nagy Béla jegyző, Gajzágó Manó jogtanácsos, Haller Károly dr., tiszteletbeli tag, Hory Béla, báró Józsika Lajos, Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztáros, Pál István, Sándor József t. al-elnök-főtájtár, Sándor Kálmán (Maroscsapó), Szekula Ákos ellenőr, Szvacsina Géza, Vince István és Vuchetich Sándor választott és alapító választmányi tagok.

Elnökölt: Fekete Gábor.

Előadott: Sándor József.

Jegyzett: Fekete Nagy Béla.

Különböző jelentések.

Elnök az ülést megnyitván, bejelenté, hogy gróf Béli Ákos elnök szabadságon van, gróf Teleki Domokos alelnök beteg. Hasonlóképpen betegség miatt kimentették elmaradásukat Csernátóni Gyula és Balogh Károly ref. koll. tanár, jegyzők. Szolgál tudásul.

Elnök bemutatja Szabó Péter dr. levelét, melyben a család nevében köszönetet mond néh. Szabó Sámuel választmányi tag elhunytá felett kifejtett részvétért. Kegyeletes tudomásul vétetik.

Mult ülés jegyzőkönyve felolvasztván, hitelesítettik.

T. alelnök-főtákar jelentése szerint a mult ülés óta kiutaltatott a brassói ref. egyháznak 400 k. magyarokereki, vámosudvarhelyi és magyarnagyszombori Emke-iskolának egyenként 83 k. 32 f. Sebestyén Ede ujságírónak tanulmány munkájára 500 k. Ajtay József dr. tanulmány munkájára 250 k. magyarokereki Emke-iskola költségvetési különbözetébe 144 k. 70 f. Jókai Mór mellszobrára 100 k. a Körösi Csoma Sándor-alapra befolyt összesen 2666 k. 52 f. ehhez hozzájárultak legutóbb 100 k. Kolozsvár és Zenta városok 50—50 k. Háromszékvármegyei takarékpénztár 10 k. Szolgál örvedetes tudásul.

Tagdíjakban mult ülés óta befolyt: 1220 k. 91 f. E hó 1-ső napjától mai napig 400 rendes tag fizette be a tagdíját 1600 k. értékben. Budai Pál zentai hagyatéki háza eladása ügyében az intézkedések megtették. Dubay Miklós hagyatéka ügyében az utóöröklést a törvényszék megítélte. Lőrinczy Lyula 200 k. hagyatéka kifizetetik. özv. gróf Somsich Imréné szül. Siskovics Mária 2000 k. hagyatéka befolyt. Tarcányi Károly szolnoki ingatlanára az utóöröklési jog az Emkének biztosított. Az Emke-iparcikkokban befolyt: Emke-vászon után 339 k. 68 f. Emke-rizskeményitónél 175 k. 86 f. Emke-szivarkahüvely után 19 k. 9 f. Fiókok részéről küldtek: Nagy Nagy Sándor maros-vásárhelyi pénztáros 54 k. Dósa Jakab székelyudvarhelyi pénztáros 18 k. Gajzágó Róbert tordai pénztáros 1 kor 50 fill. A jelentés szolgál örvedetes tudásul.

Főpénztáros jelentése szerint az egyesület mult havi forgalma 16.715 k. 82 f. ebből készpénz bevétel 7548 k. 61 f., összes vagyon február hó 28-án 2,965.863 k. 73 f. Szolgál örvedetes tudásul.

Mikszát Zsuzsanna alapítványa.

T. alelnök főtákar kegyeletes szavakban emlékezik meg folyó évi március hó 4-én nagyenyeden elhunyt Dióváryai Miksa Zsuzsanna 160.000 k-s hagyatékáról. Nevezett urhölgy 1890. március 3-án Nagyenyeden közjegyző előtt kelt végrendeletében az Emkét tette általános örökösévé, miután fiágon unokatestvérének, Miksa Imrénének hagyományozta a körülbelül 60.000 k-ra

becsült tóhátí birtokát, s anyai ágon másodunoka nővére gyermekeinek részére még életében 60.000 K-t tett le takarékpénztári könyvbe. Miksa Zsuzsanna halála hírére az Emke-palotára kitűzetett a gyászlobogó, az egyesület halottjának nyilvánított, a temetésre 5 tagu küldöttség ment, Bartók György dr. ref. püspök, Sándor József alelnök, Hory Béla megyei árvaszéki elnök, Nagy Károly ref. theol. tanár, jegyző és Szekula Ákos vezérfelügyelő, ellenőr személyében. A ravatalra élővirágból díszes koszoru helyeztetett. „A hálás Emke“ felirattal, a temetésre a fiókválasztmány tagjaival vonultak ki és a sírnál Nagy Károly tartott az Emke nevében beszédet. Javasolja Miksa Zsuzsanna emlékének jegyzőkönyvi megörökítését, hamvai fölé díszes sírkő emelését, az Emke közgyűlésén emlékbeszéd tartását, olajképek az Emke nagyjai arcképcsarnoka számára beszerzését és hogy alapítványa kamatainak egyharmadrésze addig tőkésítések, míg az alapítvány néh. Miksa György jogtudor és Miksa Zsuzsanna emlékére 200.000 k-ra nő. A választmány megindultan veszi kegyeletes tudásul a jelentést, az intézkedéseket mindenekben jóváhagyja és a továbbiakra nézve elrendeli.

Folyó ügyek és segélyezések.

Sándor József, Lészai Ferenc kir. tanácsos és Réti Lajos kir. tanácsos, mint az algyógyi székely földműves iskola Ellenőrző-bizottságának tagjai jelentést tesznek az iskola folyó évi február hó 25-én tartott téli félévi vizsgájáról. Pártolólág terjesztetik fel a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez.

Az Emke-palotát a m. kir. kereskedelemügyi miniszter nem vevén meg, Directórium utasítatik a bérleti feltételek előkészítésére.

Erdélyi Irodalmi Társaság gr. Kun István költeményeiből egy kötetet akarván kiadni, a kiadási költségekre 200 k. megszavaztatik.

A m. kir. iparművészeti szakiskolához Kiss Károly, ifj. Székely Károly, Rápolti Lajos, Albu György, Liptay Sándor, Ráduly János és Csizsár János számára 1125 k. második félévi ösztöndíj kiutaltatik, s együtt 390 k. ösztöndíj még egy növendéknek rendelkezésére bocsátatik azok közül, kit az iskola igazgatósága legmértőbbnak talál.

Benedek Ágoston csikgyimesbükki Emke-tanító utiköltségére 25 k. 92 f. kiutaltatik.

Csongvay Dénes kissebesi Emke-tanító ötödéves pótlékában folyó évi április 12-től 100 korona kiutaltatik.

Dávidné-Bernátszky Irma volt alsójárói Emke-óvónő mult év szeptember, november havi évnegyedi szolgálataiért 100 k. kiutaltatik.

Dévai főreáliskola igazgatósága értesítetik, hogy az Emke 300 k-s ösztöndíját ott Körösy Ernő élvezi, a mig erre nézve érdemesnek bizonyítja magát.

Ürmösi Emke-népkönyvtár könyvkiegészítésben részesül.

Oláhláposbányai Emke népkönyvtár és daloskör, népkönyvtár és daloskört felszereléseket kap.

Dombosi és szászdányáni Emkedaloskörök, daloskört felszereléseket kapnak.

Nyéni Emke-ifjúsági egyesületnek 25 k. segély küldetik.

Ezen kívül még számos folyó ügy látatott el. Ezek között Miksa Zsuzsanna alapítványával kapcsolatban hosszabb és behatóbb eszmecserére adott okot azon idítvány, hogy az Emke jövedelmeinek egy kis hányada megfelelőleg tőkésítessék. Hozzászóltak: Fekete Gábor, báró Feilitzsch Artur, Sándor József, Fekete Nagy Béla, Pál István, Vuchetich Sándor, Szvacsina Géza s végül is az Emke directórium utasított e tárgyban az akcióképesség figyelembevételével alkalmlag javaslat előterjesztésére.

Százezer halott.

A katalauni mezőn vívott ütközet óta aligha dübörgött erősebben végig a csatamezőn a halál, mint a mukdeni csatában. A csapkodó gránátok robbanása százezer embernek hozott szabadító halált a további küzdelem alól. Miközben nyugodt előrelátással és biztos számítással igazgatta csatatervét Oyama, s mi alatt egymásután vette észre számításainak tévedését a szomorú Európát, az alatt tele lőn a mukdeni fensik a halottak tizezeivel és a csatakiáltásokon tulhörgött az utolsó lélekzetvételek rettenetes kórusa.

A szörnyű tragédiának csupán számszerű adatai érkeznek meg felénk, a vérrel befecskendezett és kóválygó füstben elhúzódó táviródrótokon keresztül. Csak a nagy sakkhuzások egyes hatalmas lépéseiről szólnak a hadijelentések, a melyeknek nyomán hadtestek pusztulása és városok égése jár. Ugyde az emberekről, ámde a lelkekről s a szivekről nem szól a gyorsjáratu híradás. Nem beszél a halottakról, akik már pihennek, s nem szól az élőkéről, akik ötvennégy órája éheznek. Csak számokról beszél s irtózatossággal egykedvűséggel jelenti: — százezer halott.

Százezer halott, köztük huszonöt-ezer fúrge kis japán és hetvenöt-ezer lomha orosz fekszik a császársírok körül. A városért, amelyben egykor az élők urai temetkeztek, százezer ember szállott sirba az új halottak uraiért: A sápadt és félénk cárért, a kitaró és szabatos mikádóért. A tömeg, a mely élve maradt, új küzdelembe megy a két ábrándképért és tovább vivja az irtó csatái érték: a cárért és a mikádóért.

S miközben a sápadt Miklós arca még halványabb lesz s félénk szomorúsággal szoritja reszkető kezébe kis fiát, méla bánattal gondol a mukdeni csatavesztésre és fájdalmas szomorúsággal olvassa, hogy immár a párisi bankházak sem valami lel-

kesen kölcsönzik az újabb hadi szükségletekre a legújabb milliárdokat. S könnyek peregnek a fehér cár arcéről a sápadt, vértelen gyermek szöke fürtöcskéire.

Tokióban pedig kigyuladnak a lampionok és vig örömben éli diadala napját a mikádó. Dicsérő, bátorító távirata, amely Oyamához megy, csupa öröm, s csupa ragyogás a szava, amit beszél, amikor hire jön a japán értékek újabb ár-emelésének és a londoni tőzsde fölfokozott bizalmának. S mosolyog az egyébként komor, katonás mikádó.

... Csak a százezer halott nem jut eszükbe, azok fölé lassan ereszkedik le a nap s rájuk borítja leplet az éjszaka, amelyben csak néhány villan föl egy-egy szétrobbanó gránát-bomba tüzeinek világossága. Új halottak szaporítják a megsemmisülés embereinek számát az új világosságban...

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Wekerle előtérben.

Budapest, márc. 13. (Saj. tud.) Politikai körökben erősen emlegetik Wekerle Sándor kormányalakítását. A hirt azonban minden körben kétkedéssel fogadják. **Wekerle a szabadelvűpárt támogatására számít, de hiszi, hogy az ujpártot és a néppártot sikerül kiugrasztania a koalícióból.** Természetes, hogy a függetlenségi párt Wekerle vállalkozását nem fogja támogatni, mert követelményeinek minimumát Andrassy kezébe tette le és Andrassyt tartja az egyetlen embernek, a ki az országot a válságból kivezetni tudná.

A szabadelvűpártból.

Budapest, március 13. (Saját tud.) A szabadelvűpárt ma értekezletet tartott, melyen Zselénszky Róbert gróf referált a királyi kihallgatásról. Ezután a kettős mandátumok sorsáról intézkedtek. Tisza István gróf tett ezekre nézve javaslatot.

Egy gyáros szökése.

Budapest, március 13. (Saj. tud.) Budapest egyik legnagyobb gépgyárának tulajdonosa ifj. Kotzó Pál ezeltől kilenc esztendővel másfél millió vagyont örökölt atyjától. Kilenc év alatt könyelmű életmódjával, kártyán és lóversenyen elvesztette egész vagyonát ugyannyira, hogy nemrégén egész gépgyárát elárverezték. Kotzó ekkor egy londoni gépgyárból bizományba vett árukkal újból felszerelte raktárát és azzal a híreszteléssel, hogy a gépraktár saját tulajdonát képezi, **kétszázezer korona kölcsönt szerzett.** Most a bizományba vett árukat is eladta és Amerikába szökött.

Szerb leleplezések.

Budapest, márc. 13. (Saj. tud.)

A „Stampa“ című belgrádi lap szenzációs leleplezéseket közöl Pasics szerb miniszterelnökről. A „Stampa“-ban Vaskusich az az vádolja Pasicsot, hogy 1885-ben Sukmanovval szövetkezett hazája ellen. Állítólag a bolgár bandák már készen állottak, hogy Szerbiába berontsanak.

Ambrozovics temetése.

Budapest, márc. 13. (Saját tud.)

Zomborban ma temették el Ambrozovics Bélát, a napokban elhunyt nyugalmazott miniszteri tanácsost. A temetésen az elhunyt unokatestvére Kossuth Ferenc is jelen volt. Rajta kívül egész Zombor és a megye intelligenciája vett részt a gyászszertartáson.

Sztrájk.

Budapest, márc. 13. (Saj. tud.)

Az építő munkások nagygyűlést tartottak, a melyen kimondták az egész országra szóló sztrájkot. Az elnök betérjesszette az ország különböző részeiből érkező jelentéseket, ezek között a kolozsvári szaktársak csatlakozását. A sztrájk valószínűleg még a hét folyamán Kolozsvárt is megkezdődik.

NAPLO.

— Hírek. —

* **A kereskedők ünneplése.** A kolozsvári hazafias kereskedők Lux Kálmán indítványára elhatározták, hogy március 15-én ünnepet tartanak és d. e. 10 órakor bezárják üzleteiket. A határozatot igen sokan irták alá. Remélhető, hogy a jó példát a többi kereskedők is követni fogják. A közönségnek tehát ezen a napon délelőtt 10 óráig kell az ünnepi szükségleteit beszereznie.

* **Egyházi gyűlés.** A római kath. státus igazgatótanácsa tegnap délután 3 órakor *Majláth* Gusztáv Károly gr. püspök elnöklelte alatt ülést tartott, mely után a püspök székelyére Gyulafehérvárra utazott.

* **Nagy idők tanuja.** Nagy-Enyedről jelenti tudósítónk: *Fazakas* István 48—49-iki közvitéz 76 éves korában elhunyt, temetése f. hó 9-én folyt le bajtársai, a városi tanács és az iparos-egyletek részvétele mellett.

* **Kalotaszegi kaszinó.** Mint bánfy-hunyadi tudósítónk jelenti: Az ottani Kalotaszegi Kaszinó vasárnap tartotta közgyűlését. A Kaszinó ifjúsága ezen a közgyűlésen hangos oppozíciót kezdett a Kaszinó régi választmánya ellen. Ennek köszönhető, hogy a Kaszinó gazdájává Deák Martont választották, kinek működéséhez nagy reményeket fűztek. Érdekes volt a fiatalságnak az a követelése, hogy a Kaszinó ne csak Tisza-párti, hanem ellenzéki lapokat is járasson a Kaszinóba. Ezt ugyan még nem mondták ki, de mindenesetre megállapították azt, hogy a lapok megrendelése nem tartozik tisztán a kormánypárti férfiakból álló választmány hatáskö-

rébe, hanem a közgyűlés is beleszól ebbe a kétségtelenül fontos kérdésbe.

* **Polgármester változás Székelyudvarhelyen.** Székelyudvarhely polgármesterét; Szakács Zoltánt tudvalevőleg képviselővé választották Székelyudvarhelyen minek következtében a polgármesteri állás megürült. A város közgyűlése a napokban vette tudomásul a polgármester lemondását és Vajda Ferenc ref. lelkész indítványára eddigi buzgó működéséért köszönetet szavaztatott neki. Egyben intézkedtek a polgármesteri állás ideiglenes betöltése tárgyában megbízták a polgármester helyettesítésével Demeter János dr. eddigi tanácsost. A polgármesteri állás betöltése s e célból a pályázat kihirdetése iránt csak akkor fognak intézkedni, ha az egyidejűleg kiküldött bizottság e fizetésfel-emelésre megteszi javaslatát.

* **Rablás mulatságból.** Megrendítő eset történt néhány nap előtt Pusztaujfalú község határában. Grünberger Dávid nevű pusztaujfalusi lakos elindult hazulról, hogy átmenjen a szomszédos Rank községbe. Utközben az országuton találkozott Dudás János, Rádi György, Hanik István és Keső Mihály nevű pusztaujfalusi legényekkel, a kik Rankról mentek hazafelé egy mulatságból. A négy részeg legény, mikor találkozott Grünbergerrel, évelődni kezdett vele, majd pedig felugráltak a kocsijára s a lovat vissza akarták fordítani, Pusztaujfalura. Grünberger ellenszegült a kísérletnek, a miért aztán közte és a legények között veszekedés támadt, miközben a négy legény annyira összeszurkálta Grünbergert, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül terült el a földön. A legények, a mikor látták, hogy Grünberger nem mozdult, átkutatták a zsebeit s a nála talált 38 korona készpénzt elrabolták, azután pedig eltávoztak vissza Rankra s ott mulattak tovább az elrabolt pénzen. A súlyosan sérült embert défelé találták meg az arra haladó emberek, a kik kocsijára tették és hazavittek Pusztaujfalura. A csendőrök még aznap értesülvén a dologról, az eszméletre tért Grünberger kihallgatása után nyomban a tettesek letartóztatására indultak. A négy legény azonban neszét vette a dolognak s mielőtt a csendőrök Rankra értek, a rablók megugrottak. A véletlen azonban éppen egy másik csendőrőrt elébe hajította a menekülőket, a kik mikor az őrjáratot megpillantották, futni kezdtek. A csendőrök földözöbe vették őket és két lövést is tettek utánuk, mire Hanik István összeesett, a másik három pedig megállott. A rablókat azután megvasalva bevitték a járásbíróság börtönébe.

* **Balesetek.** A mentők tegnap négy esetben vonultak ki. Morar Péter napszámos egy széchenyitéri építkezésnél dolgozott és eközben egy nagy kő esett a kezére, mely a balkez középujját összezúzta. — *Szőke* István 18 éves szolgának Deák Ferenc-utca 8. szám alatt egy hordó esett a lábára, mely bal lábán súlyos sérülést okozott. — *Farkas* István kovácslegény *Szilágyi*

József kovácsmester műhelyében dolgozott. Munka közben egy tüzes szilánk pattant a lábára és oly súlyos égési sebet okozott, hogy a mentők az egyetem sebészeti klinikájára voltak kénytelenek beszállítani. — *Bodoki* Antal kőművesegédet tegnap délután verekedés közben egyik társa balkarján kés-sel megszúrta, minek folytán *Bodoki* súlyosan megsérült.

* **A milliárdos menyasszony.** Londonból jelentik: Gróf De Zini Károlyt, néhai XI. Leó papának egy unokaöccsét keserű csalódás érte az elmúlt pénteken Amerikába való megérkezése után. Akkor kellett volna esküvőjét tartani Pittsburgban miss Elizabeth Howéval, akinek vagyona csekély tíz millió dollár, azaz 50 millió korona. A boldog vőlegény nagy személyzettel és 31 óriási csomaggal érkezett meg a szállóba, ahol csakhamar megtudta, hogy jegyese éppen egy nappal előbb ment férjhez Frank Spruill ügyvédhez. A gróf e hír hallatára a legnagyobb izgalomban hagyta el a szállót és azóta nyoma veszett. Hogy Miss Howe elállott a gróffal való házassági tervétől, azt a gróf rendkívüli követelőző feltételei okozták, amiket a milliárdos kisasszony megsejt. A gróf ugyanis azt követelte, hogy menyasszonya fizesse ki egy milliónyi adósságát, ugyancsak évi zsebpénzt adjon és abban az esetben, ha elválnak, köteles a nő neki évi 50 ezer dollárt, azaz 250 ezer koronát fizetni. Miss Howe ugy találta, hogy ekkora árért még egy gróft is drágán vásárolna és hozzáment az ügyvédhez, aki feltételek nélkül vette el.

* **Az orvosi kaszinó pályakérdése.** A Budapesti Orvosi Kaszinó 200 koronás pályadíjat tűz ki a következő kérdés megoldására: Tanulmányozandó, hogy az orvosok társadalmi, erkölcsi és anyagi helyzetére minő befolyással vannak az orvosi rend szervezkedésének különböző alakjai nálunk és külföldön. A pályamunkák jelígis levélkével ellátva f. évi szeptember hó 30-ig a Budapesti Orvosi Kaszinó (VI. Teréz-körut 24. b.) titkári hivatalához küldendő be, a hol a részletesebb pályázati feltételek is megtekinthetők.

x **Minden takarékos háziasszony** figyelmébe ajánljuk a **Fiumei Kávé-behozatali Társaság Fióktelepének (Mátyás király-tér 12. kintű minőségű kávéit, teáit és rumjait. Olcsó árak! Telefon!**

Törvénykezés.

§ **A felgyújtott levéltár.** Körülbelül három hónappal ezelőtt egy vasárnap délután történt, hogy a budapesti büntetőtörvényszék alkotmány-utcai épületében a levéltárt, a hol a bünygyi iratokat őrzik, ismeretlen tettes felgyújtotta. A nyomozás megállapította, hogy a bűntényt Horváth József törvényszéki díjnok követte el egy rosvolt multu embernek, Bagóczy József volt törvényszéki díjnoknak a rábeszélésére. Bagóczyt magánokirat-hamisítás miatt vád alá helyezték és hogy a bűnjeleket eltüntesse, Horváth Józsefet ráveit a gyújtogatóra. A két gonosztevőt letartóztatták és a büntetőtörvényszék ügyükben a főtárgyalást kedden tartja meg. A tárgyaláson dr. Dollesch Alfréd fog elnökölni, a vé-

delmet pedig dr. Pap Zoltán országgyűlési képviselő látta el.

§ **Paraszt észjárás.** Jóképű, 20—21 éves parasztsuhanc lép a tárgyalóterembe. Az ajtónál egyedül megáll és pörge kalapjának bokretáját simogatva, szemlesütve várja, hogy megszólítsák.

A bíró: Maga az a Kovács-Kajla János?

A paraszt: Én vónék, instálom.

A bíró: Miért hívják magát Kovácsnak is, meg Kajlának is?

A paraszt: Mert a falunkban van három Kovács János. Az egyik, a legidősebb, meg is maradt annak. A másikat, aki hosszú, sovány ember, megkülönböztetésül elnevezték Kovács-Nyurga Jánosnak, nekem pedig, mert egy kicsit lelóg a fülem, s Kovács-Kajla János nevet adták.

A bíró: Aztán ki osztogatja ezeket a neveket?

A paraszt: Gyön az magától, kérem. Az ember azt sem tudja, hogy honnan kerül elő, mikor rajta marad.

A bíró: Aztán tudja e, hogy miért áll most itt?

A paraszt: Mán csak ugy gondolom, hogy azért, mert mögödiztek.

A bíró: Csak azért?

A paraszt: Oszteg meg az állott a cédulán, hogy ha nem jövök jószántambul, hát hoznak.

A bíró: De ha nem követett volna el törvénytelenéget, nem is idéztük volna meg. Az a vád maga ellen, hogy Balázs Istvánt, a kivel együtt dolgozott, csibésznek nevezte és fültövon vágta. Bűnösnek érzi-e magát?

A paraszt: Tiszta az lelkiismeretem, tekintetes bíró ur, mint a ma született gyerekek.

A bíró: Talán még sem lesz az egészen olyan tiszta. Hát nem is volt magának semmiféle baja Balázs Istvánnal?

A paraszt: Nekem nem, mert fölölem akár ott sem lett volna, de ő mindig belém kapaszkodott. — Egyszer aztán, amikor nem hagyott dolgozni, hát rászoltam, hogy „menj odébb, te csibész!“ s mert nem ment, ellődöttem. Ennyi volt az egész.

A bíró: De ezt sem szabad tenni. Ha magának valami baja van, jöjjön panaszra, önmagának azonban senki sem lehet a bírása.

A paraszt: Már csak ilyen csekélység miatt nem fogom zavarni a tekintetes bíróságot. Nem érdemes ezért szót vesztegetni.

A bíró: Pedig okosabban tette volna, ha idejön, mert most magát el ítélem tíz korona pénzbüntetésre és ha nem fizet, egy napot ülni fog. Nyilatkozzék: fizet, vagy leüli a 24 órát?

A paraszt: Szegény ember vagyok, de semmiféle atyámfia nem ült még, hát én is inkább csak lefizetem azt az öt pengőt, de...

A bíró: Mi az a de?

A paraszt: Semmi, instálom, csak arra gondoltam, hogy annak a haszontalan embernek pedig a torkára forrasztom ezt a bíróságot, had tudjam aztán, hogy miért ülök.

Zene.

Elmaradt operai előadás. A zene-konzervatorium mai előadása Lala-Roukh egyik szereplőjének Benedek Ida k. a. rekedtsége miatt elmaradt. Az operát azonban még a hét folyamán ismét előadják.

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Kedd: Az arany patkó. (B. 144. páros sz.)
Szerda: Huszonötödösör: Ocskay brigadéros. (B. 145. páratlan szám.)
Csütörtök: János vitéz. (B. 146. páros sz.)
Péntek: Egy párisi regény. (B. 147. páratlan sz.)
Szombat: János vitéz. (B. 148. páros sz.)
Vasárnap d. u.: János vitéz.
Vasárnap este: Először: A bozorkány. (Bérletszűnet XXI. páratlan sz.)

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 47

Boismarin kezét akart szoritani Rogerrel, de az eltűnt megszöktetve fiatal feleségét, egy bucsu szó nélkül.

XXV.

Az elmúlt hónap alatt Roger egyebet sem tett, mint apósát figyelte meg Clotild gyakran észre vette vőlegénye fürkésző pillantásait, de annak gyöngédsége eloszlatta aggodalmait...

Akár hányszor toppant be hirtelen Boismarin dolgozószobájába, de soha sem vett észre semmi gyanusát.

Egyszer azonban úgy vette észre, hogy Boismarin beléptekor valamit rejteget. Csakhamar kiment Boismarin. Roger is vele ment, de aztán visszalopódzott. Megnézte a rejtett tárgyat, mely Helén zsebkendője volt, beléhímezve neve. Roger lelkiismeretfurdalás nélkül kutatta át iratait, semmi eredmény. És mégis azt kiáltotta egész éjje: „Ő a gyilkos.“

XXVI.

Haladt a vonat, vitte a boldog párt messze. Gyengéden magához vonta Clotildot. A fiatalasszony oly boldog volt, hogy átömnak hitte az egészet.

Egy idő múlva megszólalt Roger:

— Mire gondolsz édes?

— Helénre, valloita be pirulva Clotild Soha nem beszéltél naplójáról. Említ engem is?

— Nagyon gyakran. De egy dolgot nem említettél. Hogy fogta fel apád Helén halálát?

— Kétségbe volt esve. Hetekig nem aludt. Együtt sírtunk, egymást vigasztaltuk. Azt hiszem egytornán szeretjük. Sokáig nem csillapodott fájdalma. Egyszer kimentünk a gyilkosság színhelyére, apám, én, és egy barátja, egy pap, kit soha sem láttam azelőtt. Egyedül voltunk a szobában. Apám térdre rogyott a a vérfolt előtt s elkezdte azt dörzsölni, önfeledten, kétségbeesve. Barátja türelmetlenkedett:

— Vágyázzon, mondta, nem vagyunk egyedül.

— Más nem történt a vöröstoronyi házban?

— Semmi. Különbem sem vigyáztam az emberekre. Félajultan ültem helyemen, arra gondoltam folyton, hogy boldogan, fiatalságának teljében lépett be a házba, és holtan, véresen vitték ki. Apámat azután elvitte barátja. Ő kényszerítette apámat, hogy folytassa előbbi életmódját és ne vonuljon, mint előbb akart egy szerzetesrendbe. Nem értettem beavatkozását. Hát te érted Roger?

— Egy kevéssé. Minden szavaddal világosabban áll előttem a való.

XXVII.

Nem kísérjük el a fiatal házassokat, utjokra. Boldogok voltak. De elkísérte őket Helén képe. Clotild ártatlan fecsegéséből világosan kiolvasta Roger, hogy Boismarin a gyilkos és ő végeztette ki ártatlanul Guilmain Jeant.

Boszuja nem aludt ki. Így érték Párisba, látszólag a legboldogabb emberek, de Roger beisejében folytonos küzdelmet vivott bátyja és felesége iránti szeretete.

XXVIII.

Boismarint letörte vejének viselkedése. Bucsú nélkül távoztak. Azt remélte, hogy legalább levél érkezik. Több nap telt el így, de hiába várt. Észrevette, hogy itt már nem a szerelmes ember hőbortájával hanem összeesküvéssel áll szemben. Valami rémes sejtélem tartotta őt fogva. Clotildról álmodott. Félt, hogy nem vette elég komolyan apai kötelességét, egy idegennek, kiről semmit sem tudott, adta oda egyet-

len leányát. Egyszerre, minden előzmény nélkül Guilmain Jean öcsöce jutott eszébe. Érezte, hogy a vér elszált arcából. De hiszen látta vejének iratait. Egész rendben volt minden. Mégis megkezdte kutatásait. Megkönnyebbült mikor Mexikóból egy levél érkezett, melyben feleletül kérdezősködéseire azt felelte az ottani hatóság, hogy Guilmain Roger meghalt, még halálának körülménye is le volt írva. Ezt a csúllást Roger egy barátja követte el, kit már előre figyelmeztetett.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló“ hírlapkiadó-vállalat.

A NAPLO telefonszáma:

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

április elsejére egy irodának, műhelynek vagy raktárnak kiválóan alkalmas földszintes udvari helyiség. Értekezhetni Főtér 13. I. em.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán víz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműket gyorsan a leg szebb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhane-műeket, selyem és szövet kelméket, kézimunkát, disz-darabokat stb. jutányos áráért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként mosva és vasalva.

A ruhaneműek kívánatra díjmentesen elhozhatnak és viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyne-műek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet létesített, hol ruhaátvételeket eszközölnék.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkáról és mindenben méltányos árákról, szives figyel-mébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos megbízatást kér a

„Kristály“ gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgmönként.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamattal mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattal mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélküli eszközzel.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye. Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

érté
tály
rec
aro
te
Mi
táv
nyc
n e
me
ézn
olha
Ki
no
sz
—
eke
le
eá
yo
be
ne
iva
öz
o
k
ró
ő
si
sz
ár
H
de
e
ó:
a
al
ta
a
k
e
f
o
a
l
i
s
J
k
h
n
k
e
n
t
m
k
r
e
is
re
ny
és
ha
ist
ra
fel
ve
eg
ve
se

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára :

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy héra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

 Kapható a dohányüzsdékben és minden elárusítónál.